

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos LXXVI. — Izdan in razposlan dné 5. novembra 1895.

Vsebina: Št. (161.—163.) 161. Dopustilnica za železnice iz Lužana v Zaleszczyke, iz Hliboke v Seret, iz Radóvcev v Frašin (Brodino), iz Nepołokóvcev v Vižnico in iz Ickanov v Sučavo. — 162. Razglas o izpremembi, oziroma dopolnitvi I. dela vojnih predpisov. — 163. Ukaz, s katerim se izpreminjata §. 22. z ministerskim ukazom z dné 3. septembra 1893. l. izdanega tržnega reda za dunajski osrednji živinski trg v St. Marksu in pa nanj se ozirajoči ministerski ukaz z dné 24. aprila 1884. l.

161.

Dopustilnica z dné 25. septembra 1895. l.

za železnice iz Lužana v Zaleszczyke, iz Hliboke v Seret, in Radóvcev v Frašin (Brodino), iz Nepołokóvcev v Vižnico in iz Ickanov v Sučavo.

Mi Franc Jožef Prvi,
po milosti Božji cesar avstrijski;

apostoljski kralj ogrski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenjski in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je bukovinski deželni odbor zaprosil, da bi se mu dalo dopustilo, zgraditi in obratovati več lokalnih železnic v Bukovini, vzvidelo se Nam je, z ozirom na občo korist te podjetbe, imenovanemu koncesijonarju to dopustilo na podstavi zakona o

dopušcanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), kakor tudi na podstavi zakona z dné 31. decembra 1894. l. (Drž. zak. št. 2. iz 1895. l.) podeliti takó-le:

§. 1.

Bukovinskemu deželnemu odboru dajemo pravico, zgraditi in obratovati napotne lokomotivne železnice v Bukovini, namreč:

1. Iz Lužana ali kakega drugega primernege kraja na železnici Levóv—Črnovci—Jaš čez Kocman preko Dnjestra v Zaleszczyke v stik s progo vzhodno-galiških lokalnih železnic iz Kalinowszczyne v Zaleszczyke;

2. od primernege kraja na železnici Levóv—Črnovci—Jaš med Hliboko in Čerepkóvci v Seret;

3. Od Radóvcev v stiku z obstoječo progo Hadikfalva—Radóvci bukovinskih lokalnih železnic v gorenjo sučavsko dolino čez Stražo v Frašin (Brodino);

4. od postaje Nepołokóvci na železnici Levóv—Črnovci—Jaš v Vižnico, naposled

5. od postaje Ickany na železnici Levóv—Črnovci—Jaš v Sučavo.

Spredaj pod št. 1. navedeno železnico je izdelati kot glavno železnico drugega reda s pravilno raztečino.

Pod št. 2. in 3., potem 5. imenovane železnice je napraviti kot lokalne železnice s pravilno raztečino.

Tudi pod št. 4. navedena lokomotivna železnica, katero je po določilu člena IV. v zakonu z dné 22. junija 1894. l. (Drž. zak. št. 137.) napraviti kot lokalno železnico z ozko raztečino, se bo, ako se o pravem času dobi za to zakonsko odobrilo, napravila kot lokalna železnica s pravilno raztečino.

§. 2.

Železnicam, ki so predmet te dopustilnice, se dodeljujejo v členu V. zakona z dné 31. decembra 1894. l. (Drž. zak. št. 2. iz l. 1895. l.) omenjene ugodnosti.

§. 3.

Koncesijonar je dolžan, gradnjo v §. 1. imenovanih železnic začeti precej ter jo gledé železnic, oznamenjenih v §. 2. pod št. 1. in 5., dokončati najkasneje do 31. dné decembra 1896. l., gledé železnic pak, navedenih v §. 1. pod št. 1., 3. in 4., najkasneje do 1. dné julija 1898. l. Dodelane železnice je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po njih vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bo držal gorenjega roku za gradnjo, mora koncesijonar dati zagotovilo, položivši varščino 100.000 goldinarjev v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale zgoranje dolžnosti, se smé izreči, da je ta varščina zapala.

§. 4.

Da izdela dopuščene železnice, za to se dodeljuje koncesijonarju pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesijonarju dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državno upravitvo spoznalo, da je njih naprava v javni koristi.

§. 5.

Koncesijonarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih bo postavilo trgovinsko ministerstvo, pa tudi tega, kar vevajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. Drž. zak. št. 238.) in železniški obratni red z dné

16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v redu za železniški obrat in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebnost na zmanjšano vozno brzino, trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, a na to stran bodo veljali posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesijonarju se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državnega upravitva in s pogoji, ki jih to postavi, naredi delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonarja.

Izdaja prednostnih zadolžnic je izključena.

Koncesijonarju se priznava pravica da izda prednostnih delnic, ki gledé obrestovanja in razdolžbe imajo prednost pred osnovnimi delnicami, do zneska, kakor ga ustanovi državno upravitvo.

Dividenda, ki pristoji prednostnim delnicam, preden nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, pri čemer pa ne bodi nobenega doplačila iz donosov poznejših lét, se ne sme odmerjati z več kakor štirimi odstotki.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državnega upravitva.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice, potem za dobavo vozil in pa za dotacijo pričuvnega zaklada, katerega določi državno upravitvo. res uporabljenih in prav izkazanih, prištevši interkalarné obresti, ki so med grajenjem res bile izplačane, in kar je res bilo kurzne izgube pri dobavi glavnice.

Ako bi po dogradbi železnice bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se dotični stroški sméjo prišteti napravní glavnici, če je državno upravitvo privolilo v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav, in če se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je treba odplačati v času, dokler traja dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državno upravitvo.

Družbena pravila in pa obrazci osnovnih in prednostnih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državnega upravitva.

§. 7.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se je v tem oziru in pa gledé ugodnosti potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo in črno vojsko obeh državnih polovic, za tirolske deželne strelce in za žandarstvo, in to ne samo o potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi kadar služabno potujejo na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesijonar se zavezuje, da bo pristopil dogovoru, med avstrijskimi železniškimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetka opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z vozili za večje vojaške prenose, dalje da bo pristopil vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dné junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarja moč in veljavo z dném, ko se po dopuščenih železnicah prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarja veljavo in moč, kadar se mu bodo uradoma priznali.

Te dolžnosti ima koncesijonar samó v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdi izvršljivo z ozirom na drugotnost teh prog in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé na napravo, opremo in vrsto obrata.

Koncesijonar je dolžan, oddajaje službe ozirati se po zmislu zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojske, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

V koliko je enake ugodnosti, kakor jih ustanavlja gledé na prevažanje vojakov §. 7., dodeljevati civilnim stražnim četam (varnostni straži, finančni straži i. e.) ali drugim javnim organom, to se določuje v dopustilnih pogojih.

§. 9.

Dopustilna doba in ž njo vréd v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računéč od današnjega dné, ter mine po tem roku.

Državno upravstvo smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roku izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roku ne mogel opravičiti v zmislu §. 11. lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 10.

Obrat železnic, ki so predmet te dopustilnice, vodi na račun koncesijonarja država. Kako naj se vodi ta obrat, to se ravna s posebno obratno pogodbo, ki se sklene med državnim upravstvom in koncesijonarjem.

§. 11.

Koncesijonar ima dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dné 31. decembra 1894. l. (Drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) državnemu upravstvu na njegovo zahtevo vsak čas dopustiti uporabo železnic za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se bodo še le napravile in bodo v državnem obratu, in to takó, da ima državno upravstvo pravico, prosto ustanavlja tarife, za primérno odškodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake ali posamezne vozove po soporabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 12.

Državno upravstvo si pridržuje pravico, da smé dopuščene železnice, ko bodo dodelane in v obrat izročene, vsak čas odkupiti po nastopnih o določilih:

1. Da se ustanovi odkupnina, seštejejo se letni čisti donosi, kar jih je podjetba imela v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabejših dveh let in potém se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

Po spredaj stoječih določilih najdeni poprečni donos naj potemtakem koncesijonarju država kot odškodnino za odkup železnice plačuje v še ostali

trajni dobi dopustila v polletnih obrokih, dospeva-
jočih vsako leto 30. dné junija in 31. dné de-
cembra po izteku.

2. Ko bi se pak železnica odkupila pred pre-
teklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po-
določilih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne
dosegel vsaj letnega zneska, ki je potreben za
štiriodstotno obrestovanje po državnem upravitvu
odobrene napravne glavnice in njeno razdolžitev
v času, dokler traja dopustilo, tedaj se ta spredaj
omenjeni letni znesek določi za čisti donos, ki ga
je jemati v podstavo za odméro odkupnine.

3. Odškodnina, ki jo bo dati, bodi v tem, da
se v še ostali dobi dopustila izplačuje koncesijo-
narju poprečni donos po zmyslu odstavka 1., ozi-
roma kadar nastane kateri v odstavku 2. omenjenih
slučajev, tamkaj navedena letnina za delniško glav-
nico v polletnih, 30. dné junija in 31. dné decem-
bra vsako leto po izteku dospevajočih obrokih.

4. Državi se pridržuje pravica, da plača kadar-
koli na mesto še ne dospelih letnih plačil glavnico,
enako znesku glavniške, računěč obresti od obresti,
po štiri od sto na leto diskontovane vrednosti onih
plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. opravljati
polletno.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plača
naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor
si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem
računiti po tistem kurzu, ki se pokaže za popreč-
nega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno
preteklem polletju na dunajski borzi zaznamovali
o državnih zadolžnicah enake vrste.

4. Izplačavši odkupnino, pride država po
odkupu železnic in z dném tega odkupa brez daljne
odplate v bremen čisto last in v užitek teh tukaj do-
puščenih železnic z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo
premične ali nepremične, vštevši tudi vozila in gra-
divne záloge in pa iz napravne glavnice narejene
obratne in pričuvne zaklade, ako le-ti niso že bili
namenu primerno uporabljeni z odobrilo državnega
upravitva.

§. 13.

Ko mine dopustilo in tistega dné, ko mine,
preide brezodplatno na državo neobremenjena last
in užitek tu dopuščenih železnic in vsega premič-
nega in nepremičnega pristoistva, vštevši tudi vozila,
gradivne záloge in pa kake iz napravne glavnice na-
rejene obratne in pričuvne zaklade v obsegu, pove-
danem v §. 12., poslednjem odstavku.

Ako to dopustilo mine in pa tudi, ako se
železnice odkupijo (§. 12.), obdrži koncesijonar last
pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih dono-
sov podjetbe, in pa kar bi imel po obračunih tirjati,
potém last posebnih del in poslopij, napravljenih
ali pridobljenih iz lastne imovine, katere si je on
sam sezidal ali pridobil po pooblastilu državnega
upravitva z izrečnim pristavkom, da té reči niso
pristoistvo železnice.

§. 14.

Državno upravitvo ima pravico, prepričati se,
da je gradnja železnic in pa obratna naprava po
vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in
ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in ozi-
roma odpravijo.

Tudi ima državno upravitvo pravico, po svo-
jem človeku pregledovati gospodarstvo, in sosebno
po nadzornikih, ob stroških koncesijonarja pošilja-
nih — kakorkoli se mu vzvidi primerno — pri-
gledovati, da se delo izvaja po projektu in po po-
godbi.

Ako se napravi délniška družba, iméj komisar,
ki ga postavi državno upravitvo, tudi pravico, koli-
korkrat se mu primerno zdi, hoditi v seje uprav-
nega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za
načelništvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam
ustavljati vse sklepe in naredbe, nasprotno za-
konom, dopustilu ali družabnim pravilom, ali pak
kvarne javni koristi; toda v takem slučaju je komi-
sarjeva dolžnost, precej si izprosi razloko trgovin-
skega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter
naj veže družbo.

§. 15.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila
večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopu-
stilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, pri-
držuje se državnemu upravitvu tudi pravica, da se
poprime zakonom primernih naredeb ter po okol-
nostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še
pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper
to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljujoč kon-
cesijonarju pravico, zastran izkazne škode zahtevati
vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem obla-
stvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in

skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričalo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim velikim pečatom, v Našem države glavnem in prestolnem mestu dunajskem petindvajsetega dne meseca septembra v letu milosti tisoč osemsto devetdesetem in petem. Našega cesarjevanja sedem-inštiridesetem.

Franc Jožef s. r.

Kielmansegg s. r.

Böhm s. r.

Witteke s. r.

162.

Razglas ministerstva za deželno bran z dne 24. oktobra 1895. l.

o izpremembi, oziroma dopolnitvi l. dela vojnih predpisov.

Porazumno s c. in k. državnim vojnim ministerstvom se v olajšilo prostovoljnega vstopa v vojsvo, deloma izpreminjaje, oziroma dopolnjuje §§. 146. in 147. v vojnih predpisov I. delu (ukaz ministerstva za deželno bran z dne 15. aprila 1889. l. [Drž. zak. št. 45.]), ukazuje takó-le:

1. Ako hoče prosilec v kak pehotni (tirolskih lovcev) polk, v kak bojnih lovcev bataljon ali v kak konjiški polk tistega vojaškega teritorijalnega okoliša, v katerem on ima svojo domovinsko pravico (pristojnost), prostovoljno vstopiti v dobi od 1. dne marca do 30. dne septembra in pa ako prostovoljec želi v prezentno službo vstopiti še le s prihodnjim 1. dném oktobra, ni potreba za to vzprejemnega dovolila izvoljenega krdele.

2. Take prostovoljce sme, kadar se zglasé, v vojaké k izvoljenemu krdelu (točka 1.) potrjevati vsako dopolnilno okrajno poveljstvo ali vsaka ambulanta naborna komisija.

Donesti pak se mora vstopnica in pri nedoletnih, kateri se zglasé pri dopolnilnem okrajnem poveljstvu, tudi pritrdilo očeta (varuha); ako se prostovoljec zglesi pri kaki naborni komisiji, se mora pritrdilo, če bi se ne bilo doneslo, nadomestiti z dotično ustno izjavo očeta ali varuha.

3. Té prostovoljci se uvrsti z dném, katerega so se potrdili, a vendar ostanejo do 1. dne oktobra

nabornega leta v razmerju stalno na dopustu biva-jočih in v tem razmerju niso za časa miru na razpolago za prezentno službo.

4. V nabornem zapisniku je to nerazpoložnost do 1. dne oktobra zabeležiti v razpredelu 29.

Ako se je pri nedoletnih pritrdilo očeta ali varuha dalo ustno, to zabeleži naj se v razpredelu 30. do 32. nabornega zapisnika ter naj se potrdi po zastopniku političnega oblastva v naborni komisiji.

5. Kako je pisati naborne zapisnike pri nabornih komisijah, za to veljajo določila §. 148 : 2 v vojnih predpisov I. delu.

6. Za tiste prosilce za prostovoljni vstop, ki niso oznamljeni v §. 1., ohranijo svojo veljavo dose-danja določila; vendar imajo tudi naborne komisije oblast, potrjevati jih v vojaké.

Welsersheimb s. r.

163.

Ukaz ministrov za notranje stvari, trgovino in poljedelstvo z dne 4. novembra 1895. l.,

s katerim se izpreminjata §. 22. z ministerskim ukazom z dne 3. septembra 1883. l. (Drž. zak. št. 145.) izdanega tržnega reda za dunajski osrednji živinski trg v St. Marksu in pa nanj se ozirajoči ministerski ukaz z dne 24. aprila 1884. l. (Drž. zak. št. 58.).

S tem se razveljavljata §. 22. z ministerskim ukazom z dne 3. septembra 1883. l. (Drž. zak. št. 145.) izdanega tržnega reda za dunajski osrednji živinski trg v St. Marksu in pa poslednji odstavek §. 22. v navedenem tržnem redu izpreminjajoči ministerski ukaz z dne 24. aprila 1884. l. (Drž. zak. št. 88.), na njiju mesto pa stopijo ta-le določila:

Govejo živino je dopuščeno prodajati samó: po živi teži brez odštetih odstotkov, po kosih (na nogi) in, dokler se drugači ne vkrene, tudi po kladni teži pod nastopnimi pogoji:

a) vsak zákol je opraviti po kladnem predpisu, ki ga izdá tržno oblastvo in odobri c. k. dolenje-avstrijsko namestništvo;

b) vsak zákol je opraviti vpičo kakega tržnega agenta. On naj pazi na to, da se po predpisih kolje, in na določevanje posledka vsakega klanja; ta posledek naj vpisuje v končni list, oziroma v prodajno naznanilo, in naj ga naznanja tržnemu komisarstvu za vpis v tehtalni zapisnik in pa dunajski blagajnici živinskega in mesnega trga.

Za to posredovanje tržnih agentov mora kupec plačevati pristojbino, katera se tarifoma ustanovi v klanem predpisu.

Dovoljeno je, da več kupcev klanlo živino nakupuje vkupe po živi teži brez odšteti odstotkov ter si vkupe nakupljene živali med seboj razdeli; ako stranke želé, móči je to delitev opraviti tudi z žrebom, a v tem slučaju se smé žrebat samo pod nadzorom kakega organa mestnega tržnega komisarstva.

Ta ukaz stopi v moč z dném razglasitve.

Badeni s. r.

Ledebur s. r.

Glanz s. r.